

BYPLAN PRISEN 2012

Byplanprisen uddeles hvert år for planlægning, der er udtryk for nytænkning og som samtidig dyrker og videreudvikler landskabets og byens egenart og identitet.

Prisen er indstiftet af Dansk Byplanlaboratorium og Akademisk Arkitektforening. Årets vinder afsløres på Byplanmødet d. 4. Oktober 2012 i Svendborg.

Hvem sidder i juryen?

Lisbet Snoager Sloth og Hans Martin Skou, udpeget af Akademisk Arkitektforening.

Maj Green og Lene Krogh, udpeget af Dansk Byplanlaboratorium

Peer Frank, udpeget af Foreningen af Byplanlæggere

Sekretærer:

Ellen Højgaard Jensen,
Direktør Dansk Byplanlaboratorium

Lena McNair
Leder af MAA-medlemskab

Hvem har fået prisen de sidste 3 år?

2011: Middelfart Kommune
Havnefronten

2010: Dragør Kommune
Grøn-blå plan

2009: Københavns Kommune
Sluseholmen

Regnvand og rabalder i Musicon

Illustration: Musicon

Mere byliv for alle

Fotos: Tina Saaby

Shared Space i Nørre Snede

Foto: Ikast - Brande Kommune

Roskilde Kommune

Kreativ bydel

Rabalder Parken er en del af Roskilde Kommunes store byudviklingsområde kaldet Musicon. Visionen for Musicon er at skabe en kreativ bydel, og der sættes på midlertidighed og gradvis omdannelse. I dag huser bydelen en dansescene, galleri, kunstske, øvelokale, skaterhal, computerspillehal, kunstværksteder, innovative kontorer mv. Musicon kommer til at huse Danmarks Rockmuseum og det er planen, at der i fremtiden kommer kreative familieboliger, butikker og flere kreative erhverv.

Liv før byen

I Musicon sætter kommunen på "liv før byen". Man har valgt at etablere et aktivt, attraktivt uderum som et led i den overordnede byudviklingsstrategi. Rabalder Parken anlægges derfor lang tid før området er udbygget. Da der er tale om en forurennet grund, hvor alt vand skal afledes på overfladen, er der udviklet et projekt, der vender netop denne udfordring til et potentiale.

Vand og bevægelse

Rabalder Parken, der blev indviet i august, består bl.a. af regnvandskanaler, regnvandsbassiner og en vandtrappe.

Der får skaterne mulighed for at boltre sig. I søen vil der altid være vand, engen fyldes, når det regner kraftigt og endelig er der bowlen, der kun bliver fyldt ved ekstremregn. Ved vandkanten er der anlagt en oplevelsessti med beplantning, fitnessredskaber, trampoliner, siddemøbler og hængekøjer.

Rabalder Parken i Musicon indstilles til Byplanprisen for den stærke byudviklingsstrategi. Roskilde kommune holder fast og viser samtidig hvordan et stort, teknisk anlæg til overfladisk regnvandsopsamling kan bruges rekreativt.

Københavns Kommune

Byliv før byrum

I Københavns Kommune tænker man byliv før byrum, og byrum før huse. Klarest er målene formuleret i visionen: "Metropol for mennesker." Målene er meget håndfaste. De hedder: 1) Mere byliv for alle 2) Flere går mere og 3) Flere bliver længere. Målene for 2015 er at 80% af københavnere er tilfredse med mulighederne for at deltage i bylivet, at fodgængertrafikken er steget med 20% og at københavnere opholder sig 20% mere i byens rum end i dag.

Bylivsregnskab

For at leve op til målene i visionen:

"Metropol for mennesker" har Københavns Kommune udviklet et bylivsregnskab. Bylivets kvalitet og omfang måles hvert år i et bylivsregnskab. Bylivsregnskabet viser at fodgængertrafikken er steget og at københavnere opholder sig stadigt mere i byens rum. De bløde trafikanter får mere plads, og der er flere og flere københavnere, der opholder sig i byen. År for år bliver byen mere og mere interessant at opholde sig i.

Målene påvirker al planlægning og kan fx genfindes i kommuneplan og i byrumshandlingsplaner. Der bliver skabt nye pladser, parker, gader og havnekajer,

der inviterer til ophold. De grønne cykelruter, de bredere fortove og de attraktive havnefronter er tre illustrative eksempler. Der er tale om et langt sejt træk, hvor målene er styrende, hver gang der sker byudvikling og byomdannelse i hovedstaden.

Visionen "Metropol for mennesker" og Københavns Kommunes bylivsregnskab indstilles til Byplanprisen for sin klarhed. Det er et eksempel på, at klare og målbare visioner kan føre til bedre og mere vedholdende planlægning af både byliv og byrum.

Ikast-Brande kommune

Et vejkrøds

Nørre Snede er en provinsby med 1900 indbyggere. Byen er vokset op omkring et vejkrøds, som efterhånden blev et symbol på splittelse i det lille samfund. På trods af, at der er etableret en omfartsvej, blev krydset ved med at opdele byen, og bilerne kørte stærkt. Det var et utrygt og trøstesløst sted. Samtidig var det et sted, hvor mange både børn og voksne færdedes på vej til skole eller indkøb.

Nørre Snede tog udfordringen op. Kommunen igangsatte områdefornyelse og der blev sat skub i en borgerproces

med op til 100 ildsjæle og aktive borgere. De gik i gang på aktivistisk vis – bl.a. med aktiv inddragelse af unge og forsøg, hvor halmballer blev smidt ud som barrierer og legeredskaber. Processen fik høj prioritet, da en opgradering af det fysiske miljø ikke ville få den store effekt, hvis netværket og fællesskabet smuldrede.

Fælles om pladsen

I dag er krydset blevet til et torv med plads til alle. Torvet blev indviet i juni måned. Der er klatrebjerg, springvand, hoppestubbe mv. Det fungerer i praksis

som "shared space", hvor fodgængere, cyklister og bilister færdes mellem hinanden i fælles tillid til, at alle er opmærksomme og tager hensyn.

Områdefornyelsesplanen indstilles til Byplanprisen, fordi den tager et lokalt udgangspunkt. Det, der før var områdets problem, er gennem en solid borgerinvolvering blevet vendt til en styrke. Splittelsen er afløst af nærvær og fællesskab. Samtidig er det et godt eksempel på, at funktionsintegration kan fungere i praksis.